

NFU inbreng debat Leefstijlpreventie

Aan de leden van de Vaste Commissie VWS
Van Martijn Vonk, vonk@nfu.nl; 06 25 71 01 82

Datum 11-3-2022
Ons kenmerk 22.00684/MV/AvD

Donderdag 24 maart 2022 debatteert u met de staatssecretaris van VWS over Leefstijlpreventie. De Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) wil u graag meegeven dat preventie en het versterken van de publieke gezondheid over alle ministeries en in de hele keten ingebed moet zijn. Dat begint bij het zorgdragen voor een gezonde leefomgeving, bij goede voorlichting en campagnes op populatieniveau en een structurele financiering van preventie in de hele keten.

De umc's van Nederland pleiten voor een snelle invoering van de suikerbelasting en de verlaging van de BTW op groente en fruit. Wij vragen u erop toe te zien dat het deze kabinetsperiode daadwerkelijk ingevoerd wordt.

Daarbij kan het preventiebeleid volgens de NFU effectiever als de staatssecretaris de volgende drie voorstellen in het beleid verankert.

- 1. Leg gezondheidsdoelen vast in wet- en regelgeving**
- 2. Start een Nationaal Programma Publieke Gezondheid**
- 3. Onderzoek structurele financiering van preventie in de hele zorgketen**

1. Leg gezondheidsdoelen vast in wet- en regelgeving

Om gezondheidsbeleid minder vrijblijvend te maken moeten gezondheidsdoelen in de wet vastgelegd worden. Het wettelijk vastleggen leidt ertoe dat een bewindspersoon verantwoording aflegt over het behalen van gezondheidsdoelen. Dit is een stimulans om gezondheidsdoelen te halen en continu te zoeken naar effectieve interventies die de gezondheid beschermen en bevorderen. Ook leidt dit tot een bredere verankering van preventiemaatregelen over verschillende beleidsterreinen. Met het vastleggen van gezondheidsdoelen komt het doel om Nederland gezonder te maken, sneller dichterbij. Denk bij het vastleggen van gezondheidsdoelen bijvoorbeeld aan het aantal mensen met overgewicht, de ervaren gezondheid van mensen in verschillende (sociaaleconomische) groepen, de mentale gezondheid en het verschil in gezonde levensjaren tussen bevolkingsgroepen.

Wat vraagt de NFU concreet?

- Gezondheidsdoelen verankeren in de wet- en regelgeving.

Vragen voor de bewindspersoon

- *Onderschrijft u dat bij het bereiken van een gezondere samenleving, het stellen van duidelijke gezondheidsdoelen helpt?*
- *Wilt u onderzoeken of het vastleggen van gezondheidsdoelen in wet- en regelgeving bijdraagt aan de doelstelling uit het coalitieakkoord om vermijdbare gezondheidsverschillen aan te pakken en deze versnelt?*

2. Start een Nationaal Programma Publieke Gezondheid

Om bij te dragen aan de missie van het kabinet om de vermijdbare gezondheidsverschillen aan te pakken, is allereerst kennis nodig **hoe** de sociaaleconomische gezondheidsverschillen aangepakt kunnen worden. Veel leefstijlinterventies lijken niet goed te werken in multi-etnische groepen, groepen met een praktisch opleidingsniveau en mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden. Investeer daarom in meer kennis over effectieve leefstijlinterventies, en hoe deze structureel in het volksgezondheids- en zorgbeleid verankerd kunnen worden. Ook is meer kennis nodig over hoe maatregelen op andere beleidsterreinen (o.a. SZW, IenW, BZK, Financiën) een gezonde leefstijl kunnen ondersteunen voor die groepen die vanwege hun leefsituatie minder aandacht kunnen hebben voor hun leefstijl.

De umc's van Nederland kunnen deze kennis leveren door onderzoek en innovatie in de regio en dit samen met partners (o.a. universiteiten, GGD'en en gemeenten) uit te voeren. Zo worden de bevolkingsgroepen met de grootste gezondheidsachterstanden bereikt en kan de meeste gezondheidswinst worden geboekt. Dit sluit aan bij het advies van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving¹.

De NFU stelt dat een meer gecoördineerde en geïntegreerde preventie-aanpak, zowel landelijk als in de verschillende regio's nodig is. Dit kan met een Nationaal Programma Publieke Gezondheid.

Wat vraagt de NFU concreet?

- Start een geïntegreerd Nationaal Programma Publieke Gezondheid, zoals het Nationaal Programma Ouderenzorg, onder verantwoordelijkheid van VWS en onder regie van ZonMw. De uitwerking vindt regionaal in gebiedsgerichte programma's plaats.
- Een jaarlijks onderzoeksbudget van € 100 miljoen, aangevuld met € 50 miljoen private middelen.

Vragen voor de bewindspersoon

- *Onderschrijft u dat voor het aanpakken van de vermijdbare gezondheidsverschillen, eerst kennis nodig is hoe deze vermijdbare gezondheidsverschillen effectiever verkleind kunnen worden?* In de kennisagenda, opgesteld door het Kennisplatform Preventie (ingesteld door VWS), is dit een van de aanbevelingen.
- *Wilt u met de umc's van Nederland in gesprek hoe zij als academische aanjager kunnen bijdragen om de kennis over effectieve leefstijlinterventies te versterken, juist bij de populatie met de grootste gezondheidsverschillen?*
- *Wat vindt u van de suggestie om te komen tot een Nationaal Programma Publieke Gezondheid?*
- *Vindt u dat de middelen voor de aanpak van obesitas, Alzheimer en kanker ingezet moeten worden voor preventie met een focus op het verkleinen van gezondheidsverschillen?* De ontstaansgeschiedenis (etiologie) van deze drie ziektes en aandoeningen hebben veel overlap. Door te kiezen voor preventieonderzoek wordt ook aan alle drie de ziektes tegelijk gewerkt.

3. Onderzoek structurele financiering voor preventie in de hele zorgketen

Vooralsnog is ons zorgsysteem gericht om de behandeling van ziektes te vergoeden en niet zo zeer interventies die zorg voorkomen. Zorgverleners lopen aan tegen het ontbreken van structurele financieringsmogelijkheden van preventie vanuit de zorgverzekeringswet. Dit speelt over de hele breedte van de zorgketen. Bij de huisarts, publieke gezondheidszorg en de umc's. Umc's doen

¹ Advies Raad van Volksgezondheid en Samenleving (RVS) 'Een eerlijke kans op gezond leven'

onderzoek naar preventie en passen leefstijlgeneeskunde toe om complicaties en ziekteverergering bij patiënten te voorkomen. Denk aan programma's die mensen fitter maken voorafgaand aan een operatie (prehabilitatie, zoals Fit4Surgery) en daardoor beter en sneller herstellen na een behandeling.

Er zijn verschillende initiatieven om een beweging in gang te zetten naar een meer waardegedreven financiering van zorg. Maar dit kan en moet sneller. Het oprichten van een taskforce helpt om een versnelling in gang te zetten en te komen tot een structurele financiering van preventie.

Wat vraagt de NFU concreet?

- Onderzoek onder regie van VWS met een taskforce uit het zorgveld (toezichthouders, umc's, ziekenhuizen en zorgverzekeraars) hoe een structurele financiering voor preventie gerealiseerd kan worden, bijvoorbeeld voor leefstijlgeneeskundeprogramma's.

Vragen voor de bewindspersoon

- *Vindt u dat leefstijlgeneeskunde een vast onderdeel moet zijn van een behandeling?*
- *Wilt u zich inzetten voor een structurele financiering van leefstijlgeneeskunde vanuit de zorgverzekeringswet in de hele zorgketen en de publieke gezondheidszorg?*

Tot slot geven wij u graag mee dat de NFU met een consortium van belangrijke spelers een groeifonds aanvraag op het gebied van preventie gaat indienen voor de aankomende ronde van het Nationaal Groeifonds.
